

የትምክህተኝነትና የጠባብ ብሔርተኝነት አደገኛነት

ገላውዴዎስ አርአያ ዶ/ር

ትግራይ አንላይን ሚያዝያ ፪ 2007 April 10 2015

ሰሞኑን አንድ ዳደኛዬ ካመላከተኝ በኋላ ወደ አሲምባ ድረገጽ ጎራ ብዬ ነበር። ይኸንን ድረገጽ ቁምነገር አዘል ወይም ለኢትዮጵያ የሚበጅ ርእሰነገሮችና በጥናትና ምርምር የተመረከዘ ጥናቶችን ስለማይለጥፍ እንኳን ልጎቼን መኖሩንም አላስታውሰውም። አሁንም ቢሆን ድረገጹን የዳሰሰኩት ከላይ የተጠቀሰውን ወዳጄ “ሰላንተ የተጻፈ አለ ግን ዘለፋ ብቻ ነው። ዋጋ የለውም” ብሎ አስተያየቱን በስልክ ከነገረኝ በኋላ፣ እኔም እስቲ ልመልከተው፣ ምን ጽፈው ይሆን በማለት ድረገጹን ከፈትኩት።

አርአሳቱ የትግራይ ምሁራን ቀጣይ ዝቅጠት ለምን? (ይድረስ ለገላውዴዎስ አርአያና ተኮላ ሐጎስ) የሚል ሆኖ ደራሲው ደግሞ አደመ በላቸው ይባላል። በዚሁ ምላሽ ጽሑፍ እኔን በሚመለከት ብቻ ነው የማቀርበው፣ ለመንደርደርያ ያህል ግን አሲምባ ድረገጽና አዘጋጆቹ የሚያቀርቧቸውን ተባራሪ ጽሑፎችን አስመልክቶ አስተያየት መሰንዘር እፈልጋለሁ። ድረገጹ “ኢሕአፓ እኛ ብቻ ነን” በሚሉ ትምክህተኞችና አሁን ወደ ጠባብ ብሔርተኝነት ያዘቀጡ ግለሰቦች የሚዘጋጁ ሆኖ እስካሁን ድረስ አንዳችም ትምህርታዊና ገንቢ ጽሑፍ አቅርበው አያውቁም። ስለሆነም ድረገጹና አዘጋጆቹ በኔ ላይ ያደረጉት ውርጅብኝ የሚያስደንቅ አይሆንም፣ ባሉባልታና በውሸት የተካኑ ነውና ምሁራዊ ጽሑፍ እንደያቀርቡ አይጠበቅባቸውም። ለነገሩ፣ ብቃትም የላቸውም።

1

እኔ በበኩሌ ቅር አልሰኝም፣ አልከፋኝም። እንዲህ ዓይነቶቹ የስነልቦና አካለ ስንኩላን ከሕብረተሰባችን አብራክ ለመውጣታቸው ግን ለሃገሪ ለኢትዮጵያ አዝንላታለሁ። እኝህ ትምክህተኞችና ጠባብ ብሔርተኞች ከየት የፈለቁ ናቸው? በሽታው የተጠናወተባቸው ደግሞ ከመቼ ወዲህ ነው?

ድሮ በኢትዮጵያ ተማሪዎች ንቅናቄና ኋላም በኢሕአፓ ተራማጅ ሃይሎችና አብዮታውያን ያራመዱት ርእዮተዓለምና የፖለቲካ መስመር መላ ኢትዮጵያ ብቻ ሳይሆን ዓለምአቀፋዊ ባሕረሐሳብም ጭምር ያካተተ ነበር። የዚሁ ትውልድ ታጋዮች አብዛኞቹ የደርግ የቀይ ሽብር ሰለባ ከመሆናቸው ባሻገር በትግል አውድማ የወደቁም አሉ። ለዚሁ ትውልድ፣ በተለይም ለተሰዉ ዳዶች ከፍተኛ ክብር ነው ያለኝ። ነገር ግን ዳዶቹ በርእዮተዓለምና ፖለቲካዊ ምህዳር አመርቂ ክንውኖች ቢያደርጉም ቅሉ እንዳሰቡትና እንዳቀዱት ግባቸውን በግብር መተርጎም አልቻሉም። እንኳን ድል ሊቀዳጁ ይቅርና እትብታቸው በተቀበረበት ዘየ መኖር አልቻሉም፤ ከሃገራቸው ውጭ ተሰደው እንዲኖሩም ተገደዋል። ይህ ችግር የተከሰተው ግን ከድክመታቸው ብቻ ሳይሆን የታሪክ አጠቃላይ አቅጣጫ አመቺ ሁኔታ ባለመፍጠሩና የሃገርና የዓለምአቀፍ ተጽእኖዎችም ስለተጨመሩበት ነው።

አሁን አቶ አደመ በላቸው እና የአሲምባ ድረገጽ አዘጋጆች የድሮ የኢትዮጵያውያን ተራማጅ ሃይሎች ያነገቡትን ዓለምአቀፋዊ ርእዮተዓለም እርግፍ አድርገው በመተው የትምክህተኝና ጠባብ ብሔርተኝነት ጣምራ ፖለቲካ እያራመዱ ይገኛሉ።

ድሮ የኢትዮጵያ ተማሪዎች ንቅናቄ ትምክህተኛነት የሚመነጨው ወይም የሚንጸባረቀው በመደብ ገዢዎችና አጋሮቻቸው ወይም የዚሁ መደብ አፈቀላጤዎችና ጋሻዣግሬዎች ከሚያራምዱት የአቆርጃኸና

ምዝብራ የባሕረሐሳባዊ ጫና ነበር በማለት ርትዓዊ ትንታኔና ገለጻዎች ያደርጉ ነበር። በአንጻሩ ከተገዢ መደብ ሆኖው የጎሳ ፖለቲካ ለሚያራምዱ ሁሉ ጠባብ ብሔርተኞች ይባሉ ነበር። ሁለቱ የርእዮተዓለም ክስተቶች ለኢትዮጵያ አንድነት አደጋ ከማስከተላቸው በላይ ሃገርን የሚበትን አጀንዳ ነው የሚያራምዱትና የሚያበረታቱት። አሁን የሚገርመው ግን፤ በትግርኛ “ዘመነ ግሪንቢጥ ማይ ንዓቕብ” (በተገላቢጦሽ ዘመን ውሃ የሸቅብ ይፈሳል) እንደሚባለው ሁሉ የተራማጅነት መፈክር አንግቦ ይንቀሳቀስና ይዘምር የነበረውን የሁለቱ አደጋዎች ዋና አስተናጋጅ ሆኖ መገኘቱ ነው። ይብላኝ ለወደቀው ኢትዮጵያዊ ጀግናና አርበኛ የሚያሰኝ ነው።

ከፍ ብዩ እንደጠቀስኩት የዚህ ጣምራ አደጋዎች አሁን በነ አደመ በላቸው እና መስሎቻቸው የሚተገበር ሆኖ ምን ያህል እንዳዘቀጡና እንደከሰሩ ከበራሪ ጽሑፎቻቸው በቀላሉ መረዳት ስለሚቻል አንባቢ በይበልጥ ግንዛቤ ይኖሮው ዘንድ አደመ በኔ ላይ የሰነዘረው መሰረተቢስ “ነቀፌታ” እንደሚከተለው አቅርቧል፡-

“ጸረ አማራው ጸረ ምኒሊኩ ገላውዲዎስ ማነው? ሩቅ ሳንሄድ የትግራይ ተወላጅ ነው። ያኔ አብዮት ትግል ሲባል - እሱ ብቻ ሳይሆን ሌሎችንም - ወስዶ ኢሕአፓ ውስጥ ከተታቸው። ከከተማ ወደ አሲምባ ሄዶ ፋኖ ነኝ አለ። ሳይወል ሳይደር ወደ ወሎ ዘመቻ በሚለው በፍርሃትና ሌላም ጉዳት በማስደረስ ተከሶ ከቆየ በኋላ ወደ ሱዳን ተሸኘ። ከሱዳን - እንደ ሌሎቹ - ወደ አመሪካ አቀናና ትምህርቱን ተከታትሎ ዶክተር ተባለ። ሌሎች ትግሉን ቀጥለው ከደርግም ከወያኔም ሲዋደቁ እሱ ቤተሰብ መሰረተ። ደረጃ፤...ወያኔ ወደ ስልጣን ሊጠጋ ሰሞን ገላውዲዎስ ወየነ። ተገረ ይላሉ ዛሬ ዜጎች...ትግራይን ገነፈለ ማለት ነው ይባላል...ወያኔ ስልጣን እንደያዘ ገላውዲዮስ ወያኔን የሚያስደስትና የሚጠላውን አማራና ኢሕአፓ የሚያወግዝ መጽሐፍ በእንግሊዝኛ አሳተመ። የወያኔ ኮሚንተተር ዋና አዘጋጅ ሆኖ የወያኔን ፕሮፓጋንዳ አሰራጨ። ወያኔን ማመስገን አይሁንብኝ እንጂ ወያኔ ለአድርባዮች መድሃኒትም መርዘም ነው። ሊሰግዱለት ያሉትን ያባርራል - ቁም አይረሳም፤ አልያም ነገ እኔንም ይክዳሉ ብሎ ወጊድ ይላቸዋል። ለገላውዲዮስም የተለየ መልክ አላሳየውም፤ ወግድ፤ በዝያው በርቁ ነው ያለው።...ገላውዲዮስ አማራን እንደሚጠላ በብዙ ጽሑፎቹ ግልጽ አድርጓል።...ወያኔ ለኢትዮጵያ የመጣ ዴሞክራሲያዊ መፍትሔ ነው ያለውና ሀገር ወዳድ ሀይሎችን ያወገዘው ማን ነው?ገላውዲዮስ! ትግራይ የምትኮራባቸው ልጆች አፍርታለች።” ዝባዝንኬውን ሙሉ በምሉ ማንበብ ከፈለጉ የሚከተለውን ዋቢ መስመር ይክፈቱ፡http://www.assimba.org/Articles/Yetgraye_Mehoroch.pdf

ይህ አደመ የተባለው ግለሰብ በሐሰትና አሉቧልታ የተካነ ብቻ ሳይሆን የብእር ስም በመጠቀም ደግሞ ኢትዮጵያውያንን ለማደናገር የሚቃጣ ወንጀለኛ ነው። የዛሬ ሰባት ዓመት አውግቸው ብሩ በሚል ስም እና ከኃይለሥላሴ ጉግሳ እስከ ዶክተር ዜር፤ ከገላውዲዎስ አርአያ እስከ ሰዩ አብርሃ በሚል ርዕስ ‘ደብተራው’ በተባለው ድረገጽ እንዲለጠፍ አድርጎ ነበር። ይህ ደንቃራ ጸሐፊ ግን የዘነጋው አንድ ነገር አለ። የፈለገውን የብእር ስሞች ቢጠቀም እንኳ ባሕርዩና (አድሐራው ጸባዩ) የአማርኛ ዘይቤ አጠቃቀሙ በቀላሉ ያጋልጠዋል፤ በማስተዋል ለሚያነብ ሰው አወናባጁ ግለሰብ አንድ ሰው ለመሆኑ የሚያጠራጥር አይደለም። ከዚህም አልፎ ተርፎ ግለሰቡ ማን እንደሆነ ብቻ ሳይሆን በኢሕአፓ ከፍተኛ አመራር ሐላፊነት እንደነበረውና አሁን አውሮጳ እንደሚኖር የገለጹልኝ ሰዎች አሉ። አሁን የብእር ስሞችን (የሐሞተቢስ የሕቡእ ስሞች) መቀበሉ የግድ ይላል። የኋላ ኋላ ግን የሕቡኡ ግለሰብ ማንነት ማጋለጫ አይቀርም።

አውግቶውና አደመ አንድም ሁለትም ናቸው ያልኩበት ምክንያት በ2008 እሐአ እና በ2015 እሐአ የተጻፉትን አሉባላታዎች ከሞላ ጎደል አንድ ሆነው ስላገኘሁቸው ነው። አቶ አውግቶው በ2008 እሐአ እንዲህ ብሎ ጽፎ ነበር፡- “ዶክተር ገላውዲዮስ አርአያ ኢሕአፓ ነበሩ ሲባል ብሰማም በዝያን ጊዜ ታሪካቸውን የማውቀው የለኝም። ለምን ድርጅቱን እንደተወጣም በበኩሌ የማውቅው የለም። ዶክተር ገላውዲዮስን የማውቃቸው ወያኔ ከሆኑ ጀምሮ ነው። ወያኔን እያዳነቁና ኢሕአፓን እየተቸዩ የጻፉትንም መጽሐፍ አንብብያለሁ። ዶክተር ገላውዲዮስ የወያኔ መፅሔት የነበረው ኮሚንቴተር አዘጋጅም ሆኖው የወያኔን ፕሮፓጋንዳ ሲያሰራጨ የነበሩ ናቸው...”። ለዚህ ጽሑፍ “የኢትዮጵያ ጠባቂ እንጂ የአንድ ብሔር አፈቀላጤ አይደለሁም” በሚል ርእስ ምላሽ ሰጥጬበት ነበር፤ አንባቢ በዝርዝር ለማንበብና በወቅቱ የተደረጉትን ልውውጦች ለመገንዘብ ከፈለገ ደግሞ በዚህ ዋቢ ማየት ይችላል፡- www.africanidea.org/Ethiopian_gardian_Ghelawdewos.pdf

የአሁኑ የአቶ አደመ ጽሑፍ የተለየ የሚያደርገው ነገር ቢኖር በውሸት ቅንብሩ ብቻ ነው። በ2008 እሐአ አቶ አውግቶው እኔ ኢሕአፓ ሞኖሬን ሲክድ፣ ሁለተኛው ገጽታው የሆነውን አቶ አደመ ግን ኢሕአፓ መኖሪያን አምኖ ግን ተከሰሽ እንደነበር ነው የሚቀላውጠው። አቤት! አቤት! ይሰውረን ከመጥቱ የሚያሰኝ ነው። በድሮ ጊዜ በኢትዮጵያችን አንድ ግለሰብ ዕድሜው ሐምሳ ከደረሰ ወይም ካለፈው አዛውንት ይባልና ዕድሜው ‘ጸሎተ ዕድሜ’ መሆኑን ማሳሰብ ይሰጠው ነበር። አዛውንቱም የባህሉን በጎ ገጽታዎች በመንከባከብና በማጎልመስ እንደ መልካም ዜጋ ከውሸት፣ ከመጥፎ ድርጊቶችና ወንጀሎች ይቆጠብ ነበር። አውግቶውና አደመ ግን ዕድሜያቸው ወደ ሰባ ተጠግቶ (ወይም አልፎ) ውሸትን እንደ ማጣፈጫና ማዳመቅያ ፈሊጥ አድርገውታል።

3 የአቶ አውግቶው አሉባላታና የአቶ አደመ ሐሰት ዓይን ያወጣ ውሸት ለመሆኑ ቀጥሎ ከማቀርባቸው ቅድመ ተከተሎች ዝርዝር መገንዘብ ይቻላል፡-

ውሸት ፩: “ጸረ አማራውና ጸረ ሚኒሊኩ ገላውዲዮስ ማን ነው?”

ምላሽ፡-እንኳን ጸረ አማራ ልሆን፤ አመለካከቱም አይጠጋኝም፤ ሐሳቡም የለኝም። አመለካከቴ አሁንም ቢሆን መላ አፍሪቃና መላ ኢትዮጵያ ያካተተ ባሕረሐሳብ ነው። ደንቃራው አደመ የስነልቦና አካለስንኩል ስለሆነ ነው እንጂ እንዲህ ያለ ውሸት አይሰነዝርም ነበር። ካፍንጫው በታች ማየት ተሳነው እንጂ ሌላ የዘነጋው ነገር ቢኖር ኢትዮጵያ የብዙ ብሔርና ብሔረሰቦች አገር ሆና ለአያሌ ዘመናት ህዝቡ በተለያዩ መንገዶች (በጋብቻም ጭምር) ሲቆራኝ መቆየቱ ነው። ስለሆነም እኔም አማራነት ሊኖረኝ ይችላል። አማራውም የትግራይ ደም ቢኖሮው የሚያስደንቅ አይሆንም። አደመ በላቸው የሚያውቀው ነገር የለም፤ ነገር ግን ‘ከባለ ቤቱ ያወቀ ቡዳ ነው’ እንደሚባለው ሁሉ አደመ እውነትም ቡዳ ነው።

አደመ “ጸረ ሚኒሊኩ” ያለኝን ግን ውሸት ቢሆንም ቅሉ እንደ ገጸ በረከት ነው ያየሁት። ይኸም ያልኩበት ምክንያት ደግሞ በሁለት ረገድ ነው፡- ሀ) እኔ ጸረ ማንም የኢትዮጵያ ንጉስ የጻፍኩት ወይም የተናገርኩት የለም። በተቃራኒው የዛሬ ዘጠኝ ዓመት ሰለ ዘመናዊ የኢትዮጵያ ነገስታት (ቴዎድሮስ፣ ዮሐንስ፣ ምኒሊክ፣ ኃይለሥላሴ እና ልጅ ኢያሱ) ጽፌ ነበር። ቡዳው አደመ አላየውም ይሆናል እንጂ በአክተበር 2006 እሐአ በእንግሊዝኛ Emeye Menelik Abba Dagnew: Emperor of Ethiopia በሚል ርእስ ለአንባቢያን አቅርቦ ነበር። ለንጉሱ ያለኝ ከበሬታ በጽሑፉ ተጠናቅሮ የቀረበ ስለሆነ ማንበብና ሐቁን ማረጋገጥ ለሚፈልግ ሁሉ በኔ ድረገጽ በሆኖው www.africanidea.org ማየት ይችላል፤

ለማንኛውም ዋቢ መስመሩ www.africanidea.org/Emeye.pdf ነው። በዛን ጊዜ በርካታ አንባቢዎች ለጽሑፉ ያላቸውን አድናቆት ገልጸውልኝ ነበር። እንደያውም አንድ ኢትዮጵያዊ ጽሑፉን ከመውደዳቸው በላይ ከጀነቫ መልእክት በመስደድ አንኮበር ያሰሩትን የሚኒሊክ አዳራሽ (lodge) እንድንገባኝ የክብር ጥሪ አድርገውልኝ ነበር።

ውሸት ፪: “ሳይውል ሳያድር ወሎ ዘመቻ በሚለው በፍርሃትና ሌላም ጉዳት በማስደረስ ተከሶ ከቆየ በኋላ ወደ ሱዳን ተሸኘ”።

ምላሽ: የውሸት ድራማ ይሉታል ይህ ነው። ነገር ግን አደመ የፈለገውን ጥላሽት ለመቀባት ይሞክር እንጂ ሊሳካለት አይችልም፤ ሐሰቱን በመጠኑም ቢሆን አመርቂ በሆነ መንገድ እስካልደገፈው ድረስ! በመጀመርያ ደረጃ እኔ ‘ጉዳት በማድረስ’ የተከሰስኩበት ነገር የለም። ከኔ ጋር የነበሩ ጓዶች በያገሩ፤ ማለትም በሰሜን አመሪካ፣ በአውሮጳ፣ በአውስትራልያ፣ እንዲሁም በአገር ቤት በሂወት ሰላሉ ውሸቱ የሚያሳስበኝ አይሆንም፤ ሐቁን ያውቁታልና ነው።

ሐቁን እንናገር ከተባለ ግን አንዳንዴ ፍርጥርጥ አድርጎ ማቅረቡ አስፈላጊ ይሆናል፤ ዕድሜ ለአደመና አውግቸው ለመሳሰሉ ከሃድያን ፍጥረቶች! የሆነውን ነገር በመጠኑም ቢሆን ለአንባቢያን ማቅረብ እፈልጋለሁ። ከወሎ ወደ ጎንደር ካፈገፈግን በኋላ እኔ በነበርኩባትና በኮሚሳርነት የመራኝትን ኃይል ፳፯ ወደ አሲምባ ስትመለስ አብራን ከሄደችው ኃይል ፲ ግን ጎንደር ውስጥ እንድትቆይ ተደርጓል። ከኢሕአፓ/ሠ ወያኔ ጦርነት በኋላ ደግሞ ኢሕአሠ አሲምባን ለቆ በሽመዛና አድርጎ ወደ ጀብሃ ወይም ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ (ተሓኔ) ወደሚቆጣጠረው የኤርትራ መሬት ዘለቀ። ሠራዊቱ ቅናፍና እንደደረሰ ብረቱን በጊዝያዊ መልክ ለተሓኔ አስረከበ፤ በተጎርባዕ አድርጎም ወደ ተመደበለት ቦታ ወደ ሸምሸምያ ተጓዘ፤ እዛም ለሶስት ወር ያህል ቆየ። በዚሁ ቆይታችን ነበር የኢሕአሠ ኮሚሳር ደብተራው ጸጋየ ሰለ አንጃዎቹ መገደል በይፋ የነገረን። ያልጠበቅኩት መርዶ ስለነበር በጣም አዘንኩ፤ ልቤም ሸፈተ። ስንብትም ጠየቅኩ። ስለሆነም የኢሕአፓ አመራር ሳይሆን የከሰሰኝ፤ እኔ ነኝ የከሰሰኳቸው፤ ‘እነ መዝሙር (ይርጋ ተሰማ)፤ ግርሙ (ጌታሁን ሲሳይ)፤ ታሪኩ ወዘተ በመግደላችሁ እፋረዳችኋለሁ፤ ታሪክ ይፋረዳችኋል’ ብዬ።

4

ስንብቱን አስመልክቶ ደብተራው አናግሮኝ ነበር። “አሁን ነው መሄድ የምትፈልገው?” ብሎም ጠይቆኝ ነበር። “አይ! ሠራዊቱ ጎንደር ከተሻገረ በኋላ ነው የምሰናበተው” አልኩት። “ጎሽ” አለ፤ ተያይዘንም ወደ ጸለምት አመራን። ዓዲ ሰላም አከባቢ ለትንሽ ጊዜ ከቆየሁ በኋላ ስንብት በጠየቅኩት መሰረት ወልቃይትን አቋርጬ ሱዳን ገባሁ። በመቶዎች የሚቆጠሩ የኢሕአሠ አባላት ተከትለው መጡ። ከሚውዱት ህዝባቸውና ከታገሉለት ዓላማ ሳይወዱ ተለላዩ፤ ጀግኖች ጓዶቻቸውን ግን አልረሱም።

ውሸት ፫: “ወያኔ ወደ ስልጣን ሊጠጋ ሰሞን ገላውዲዮስ ወየነ። ተገረ ይላሉ ዛሬ ዜጎች... ትግሬነቱ ገነፈለ ማለት ነው ይላሉ ይባላል”።

ምላሽ: አደመ በላቸው እውነትም ወራዳ ነው! እኔን በተናጠል ለማጥላላት የሞከረ መሰለው እንጂ የትግራይን ሕዝብ ነው የዘለፈው፤ ግን የሚያስደንቅ አይደለም። እነ አውግቸውና አደመ፤ ወይም የአሲምባ ድረገጽ አዘጋጆች ብሎም የኢሕአፓ አመራር ነን የሚሉ ቁንጮ ትርፍራፊ እንዲህ ያለ ተራና ውዳቂ ዘለፉ በመሰንዘራቸው ምን ያህል ተስፋ እንደቆረጡና ራሳቸውን ለማጽናናት፤ ገንቢ አጀንዳ ከማቅረብ ይልቅ ‘አህያውን ፈርተው ዳውላውን’ የሚለውን ያበው ቢሂል የተየያዙት ይመስላል።

ውሸት ፬: “ወያኔ ስልጣን እንደያዘ ገላውዲዮስ ወያኔን የሚያስደስትና የሚጠላውን አማራና ኢሕአፓን የሚያወግዝ መጽሐፍ አሳተመ”።

ምላሽ: አደመ የ ‘ስራ ያጣ መነኩሴ ቆቡን ቀዶ ይሰፋል’ አይነተኛ ምሳሌ ነው። ስራ ያለው አይመስልም፤ ውሸትን እያላመጠና እያኘከ ብቻ የሚኖር ነው የሚመስለው። ይህ አሉቧልታ በ2008 እኩል አውግቶው ያለው ነው። መጽሐፌን ያነበበ ሁሉ ግን እያንዳንዱ ምዕራፍ አንጻራዊ ትንታኔ የያዘና ሚዛን የጠበቀ ነው። ለምሳሌ አንዱ ምዕራፍ ስለ ‘ኢሕአፓና የኢትዮጵያ የግራ ክንፍ ሃይሎች’ የሚል ሆኖ ስለ ፓርቲው ጠንካራና ደካማ ጎኖቹን የሚያትት ነው። በተጨማሪ በዚህ ምዕራፍ ‘ኢሕአፓ’ ከሌሎች ፓርቲዎችና ግንባሮች የነበረውን ግንኙነት አስመልክቶ ይተነትንና ያላንዳች አድልዎ የነበራቸውን ዝምድና በግልጽ ያስቀምጣል። አንድ የተማሪ ሰው ማድረግ ያለበት ደግሞ ይኸው ነው። አደመና አውግቶው ስለዚህ ጉዳይ እኔ ያለኝ አመለካከት የጻፉት አይን ያወጣ ውሸት ነው። የአደመ ከአውግቶው ለየት የሚያደርገው ነገር ቢኖር “አማራን እንደምጠላ” የሚል ሐረግ ስላከለበት ነው። ቀደም ብዬ እንደጠቀስኩት እኔ ለማንም ብሔር ጥላቻ የለኝም፤ ሁሉንም የኢትዮጵያ ብሔሮችና ብሔረሰቦች እንዲሁም ሁሉንም የአፍሪቃ ሕዝቦች የማፈቅርና የማከብር ሰው ነኝ። ምናልባት እነ አደመን ያወጣቸውና ያናወጣቸው ነገር ቢኖር ያ ምልአተ ሕዝቡን (ሁሉንም የኢትዮጵያ ብሔሮች) አሰልፎና አቅፎ የነበረ ኢሕአፓ ባሁኑ ጊዜ ወደ ጎሳ ፖለቲካ ማዘቀጡና እርቃኑም ስለቀረ ሊሆን ይችላል። እኔ ለድሮው ኢሕአፓ ትልቅ ከበሬታ ነው ያለኝ፤ ምክንያቱም፡- ፩) ፓርቲው የሕዝብ ፓርቲ ስለነበር፤ ፪) ፓርቲው አያሌ ጀግኖች የወደቁበት ታጋይና አብዮታዊ ድርጅት ስለነበር ነው።

5

ውሸት ፭: “የወያኔን ኮሚንተተር መጽሔትም ዋና አዘጋጅ ሆኖ የወያኔን ፕሮፓጋንዳ አሰራጩ”

ምላሽ: ይህ አሁን በአደመ በ2015 የተጻፈው በ2008 በአውግቶው እንዳለ ቃል በቃሉ የተጻፈ ነበር። ግን ሙሉ በሙሉ ውሸት ነው። በእርግጥ በ Ethiopian Commentator አንድ አራት ድርሰቶች ስለ ዴሞክራሲ አጠቃላይ ታሪካዊ አመጣጥ እና የፈደራል ስርአት (አወቃቀር) በኢትዮጵያ እንዴት መገንባት እንደሚቻል ታሪካዊና ሂሳዊ በሆነ መልኩ አቅርቧ ነበር። ከዛ በተረፈ ‘ዋና አዘጋጅ’ ሆኜ አላገለገልኩም። ዋና አዘጋጁና ባለቤቱ ኃይለማርያም አበበ ይባላል፤ በመጽሔቱም ያሰራጩሁት አንዳችም ፕሮፓጋንዳ የለም። ቢኖርም እነ አደመ በአግባቡ ይጠቅሱት ነበር።

ውሸት ፮: “ወያኔ ሊሰግዱለት ያሉትን ያባርራል - ቂም አይረሳም...ለገላውዲዮስም የተለየ መልክ አላሳየውም፤ ወግድ፤ በዛው በርቁ ነው ያለው”።

ምላሽ: ይህ የሚያስገርም ውሸት ቢሆንም እነ አደመ በወሬ የሰሙትና ያገኙት መረጃ ሊኖር ይችላል የሚል ግምት አለኝ። አሁን ያለው መንግሥት (ወይም ግለሰብ ባለሥልጣናት) ከአንዴም ሁለቴም ለአንዳንድ የስራ ሐላፊነት ጠይቀውኝ ነበር። ወግድ አላሉኝም። እኔ ግን የራሴ እምነት፤ አመለካከትና አካሄድ ስላለኝ ጉዳዩን በጥምና መረመርኩትና ባለሁለት እንድጸና ወሰንኩኝ። እነሱም አልገፉበትም። ግን ብቀበለውና እነሱም ቢገፉበት ኖሮ ለሃገሬና ለሕዝቤ ነበር የምሰራው፤ ሃገርና ሕዝብን ማገልገል ደግሞ የመሰለ ፀጋ የለም። ለአንድ መንግሥት ማጎብደድና ለሃገር ማገልገል እጅግ በጣም የተለያዩ እሴቶች ናቸው።

ውሸት ፯: “ገላውዲዮስ አማራን እንደሚጠላ በብዙ ጽሑፎቹ ግልጽ አድርጓል”

ምላሽ: እነ አደመ 'ውሸት ቢደጋገም እውነት ይሆናል' በሚል ፈሊጥ ያለ የሌለውን ይቀባጥራሉ። አማራን መጥላት አስመልክቶ ግልጽ ስላደረግኩት እዚህ መድገሙ አስፈላጊ አይሆንም። ነገር ግን እነ አደመ ይኸን ዓይነት ውሸት እንደ የትግል ስልታቸው የያዙት ይመስላል። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በዳያስፖራ ኢትዮጵያውያን ተቃዋሚ ኃይሎች በሚባሉ ዘንድ “ወያኔ ደርግን ያቸነፈው አማራን በማጥላላት ነውና እኛም ተመሳሳይ ስልት ብንጠቀም ግባችንን ልንመታ እንችላለን” የሚል ኢርትአዊ አስተሳሰብ ተሰራጭቶ ነበር። እኔ በበኩሌ ይህ አይነት አስተሳሰብ የተሳሳተ መሆኑን ጠቁሜ ነበር። አንድ ሐቅ መገንዘብ ያለብንና ወደድንም ጠላንም መቀበል ያለብን ነገር ቢኖር ወያኔ ሥልጣን የጨበጠው ደርግን በጦርነት በመውጋትና በማቸነፍ ነው።

ውሸት ቋ: “ወያኔ ለኢትዮጵያ የመጣ ዴሞክራሲያዊ መፍትሔ ነው ያለውና ሀገር ውዳድ ሃይሎችን ያወገዘው ማን ነው? ገላውዲዮስ! ትግራይ የምትኮራባቸው ልጆች አፍርታለች”

ምላሽ: እነ አደመና የአሲምባ ደረገጽ አዘጋጆች የተደናበሩ ፖለቲከኞች ስለሆኑ ነው እንጂ የኔ መጻሕፍትና ጽሑፎች ብያነቡ ኖሮ ይኸን ዓይነት ውሸት አይዋሹም ነበር። ግን ‘በደንባራ በቅሎ ቃጭል ተንጠልጥሎ’ እንደሚባለው ሁሉ እነኚ የኢንተርኔት ጀግኖች ራሳቸውን ብቻ ሳይሆን ሕብረተሰባቸውን ጭምር እየጎዱ ይገኛሉ። በቅርቡ ታትሞ የወጣውን መጽሐፌ ብያነቡት ኖሮ የመጀመርያው ክፍል በኢትዮጵያ ዴሞክራሲ እንደሌለ ነው የሚገልጸው። በሌሎች ምዕራፋት ግን አንዳንድ አሁን የተደረጉት ክንውኖች ማለትም እንደ መሰረተ ልማት እና የዩኒቨርሲቲዎች መስፋት እንደ የኢትዮጵያ አወንታዊ ገጽታ አድርጌ አቅርቤዋለሁ። እኔ በበኩሌ ሃገር ወዳዶችን አላወገዘኩም፤ ግን ባሁኑ ጊዜ እምብዛም የማይናገሩና የማይደሉቱ ኢትዮጵያውያን ካልሆነ በስተቀረ ተቃዋሚ ነን ብለው በጎሳ የተደራጁና የሚንጫጩ ስብስቦች ውስጥ ‘ሃገር ወዳድ’ አሉ ለማለት ያዳግተኛል።

6

መደምደምያ:- አገራችን ኢትዮጵያ የሁሉም ኢትዮጵያዊ፣ ማለትም ከዛላምበሳ እስከ ሞያሌ፣ ከመተማ እስከ ጭናግሰን ሱማሌ ጠረፍ፣ ከአሶሳ እስከ ጂቡቲ ጠረፍ ያለውን ሕዝብ ኩራት ናት። ለሁሉም ጥቁር ሕዝቦች የነጻነት ችቦ መናኸርያ ናት። የኢትዮጵያ አንድነትና ልዓላዊነት መጠበቅና መንከባከብ የምንችለው ግን ኢትዮጵያዊነትን ስናጎለምስና የጎሳ ፖለቲካን አጥብቀን ስንቃወም ብቻ ነው። የትምክህተኝነትና ጠባብ ብሔርተኝነት ስሜት ኢትዮጵያችንን በትልቅ አደጋ ውስጥ ሊያስምጣት ስለሚችል ኢትዮጵያ-አቀፍ ድርጅቶችና ተቋማት እንደገና ማቋቋም ታሪካዊ ሃላፊነታችን ይሆናል። ለዚህ ተግባር ቅድመ-ሁኔታ የሚሆነው ግን አመለካከታችን ኢትዮጵያዊ ሲሆን ብቻ ነው። ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ማንንቱን ሲጠየቅ የመጀመርያና ተቀዳሚ መልሱ “ኢትዮጵያዊ ነኝ” መሆን አለበት። በሁለተኛ ደረጃ ‘ከየት ብሔር ነህ/ነሽ ተብሎ/ላ ከተጠየቀ/ች ደግሞ መልሱ “ኢትዮጵያዊ ነኝ” መሆን አለበት። የኢትዮጵያ ብሔር ብሔረ-ሰቦች አንድ የሚያደርጋቸው ነገር ቢኖር የጋራ መለዎአቸውን የሆነውን ኢትዮጵያውነት ነው። ስለሆነም ኢትዮጵያን የሚያደሙና አንድነቷን የሚጸረሩ የትምክህትና ጠባብነት ጣምራ አደጋዎችን እናስወግድ። ኢትዮጵያውነትን እናንግስ።

ኢትዮጵያ በአንድነቷና በጻነቷ ለዘልአለም ትኑር!

የጸሐፊውና የአፍሪቃ ልማትና ትምህርት ተቋም (አልትተ) መብት በሕግ የተጠበቀ ነው. All Rights Reserved. Copyright © Institute of Development and Education for Africa (IDEA) 2015. ለአስተያየትና ገንቢ ነቀፌታ በ dr.garaia@africanidea.org መልእክት መላክ ይችላሉ።